Interview met Hans van Klinken, gehouden op 10 januari 2023

Inhoudsopgave:

Blz. 1 t/m 3	Grootouders, o.a. aardappelhandel
Blz. 4 t/m 6	Werkkring vader
	Lagere school
Blz.7-8	Winkels
Blz. 9	Huishouden, o.a. kolenboer
Blz. 10 t/m 15	Jeugd, school, uitgaan
Blz. 16	Veranderingen in Leiden

I-1: Nou Hans, fijn dat we hier mochten komen en we hebben afgesproken dat we Hans mogen zeggen. Dat ga ik ook proberen, maar ik zeg ook af en toe u; neem me niet kwalijk. Die H, staat die alleen voor Hans of heb je nog meer voorletters?

G: Nee, ik ben alleen Hans.

I-1: Ben jij in Leiden geboren?

G: Ja, ik ben hier 350 meter vandaan geboren boven een kroeg in de Vrouwensteeg. Dat heette vroeger, meen ik, de Korte Vrouwensteeg. En de Lange Vrouwensteeg, dat was het stuk van de Aalmarkt naar de Breestraat. Die Korte is inderdaad wat korter, maar dat wordt tegenwoordig niet meer gehanteerd, meen ik.

I-1: En welke kroeg is dat of is hij het niet meer?

G: Nee, die zit er niet meer. Er zit tegenwoordig een platenzaak in [Plato]. Het heette geloof ik vroeger het café Het Centrum [Café 't Centrum, Vrouwensteeg 4(-6)]. Redelijk voor de hand.

I-1: Jouw grootouders, komen die ook uit Leiden? Of nee, zijn die ook in Leiden geboren?

G: Mijn opa [Johannes Lucas van Klinken] is eigenlijk [op 2-10-1897] in Leiderdorp geboren, waarschijnlijk in de Bloemstraat [nr. 10]. Dat was toentertijd Leiderdorp, maar dat is [op 1-8-1896] bij Leiden getrokken. Dus ik weet nu niet precies of het een Leidenaar is. Dat geldt eigenlijk ook voor mijn vader [Hendrik Jacobus van Klinken], die is over het spoor bij de Mors. Daar heb je een klein straatje rechts dat op het spoor uitkijkt. En daar is hij geboren [11-1-1919], dat was vroeger Oegstgeest. Dat is later [per I-1-1920] ook bij Leiden getrokken. En ik plaag ze altijd met het feit dat ik een Leidenaar ben, want ik ben op de Vrouwensteeg geboren. In de achterkamer. Met behulp van mijn oma [Maria Elisabeth Corpel, Leiden 16-11-1892 – Leiden 18-12-1974], de moeder van mijn moeder, die alle kleinkinderen gehaald heeft.

I-1: Was dat haar werk?

G: Nee, dat wilde ze graag.

I-1: Dat gebeurde vroeger wel meer, geloof ik he?

G: Ja, er zal wel een arts of een verpleegster bij zijn geweest of een vroedvrouw of hoe dan ook. Maar dat weet ik niet. Maar die heeft zich daar altijd mee ingelaten. Dat was wel een echte Leidse.

I-1: En je andere opa en oma?

G: Mijn andere opa en oma die zijn, mijn oorspronkelijke opa die is in de Spaanse griep overleden in '17 of '18 [Wilhelm Cornelis George Friedhoff, geb. Leiderdorp 19-10-1889, overleed 'na een korte ongesteldheid' Schiedam 2-12-1918]. Mijn moeder was toen twee jaar.

I-1: Was hij nog jong of niet?

G: Ja, hij was jong [29 jaar], mijn moeder was twee [Catharina Friedhoff, geb. Schiedam 16-9-1916]. Hij zal twintiger zijn geweest, misschien tegen de dertig, weet ik niet precies. Die was oorspronkelijk timmerman en die is later in de modellenbouw gegaan. Er werden modellen gemaakt die dan voorbeeld waren voor gietwerk. Maar dat kunnen kettingen zijn, of ankers; dat soort dingen. Het bedrijf bestaat nog steeds, dat zit tegenwoordig in Sassenheim [Vaartkade 13]. Ook onder de naam van mijn opa, die daar samenwerkte met zijn oom.

I-1: De naam is…

G: Friedhoff, met een dubbel f aan het eind.

I-1: Die opa overleed dus op jonge leeftijd, maar die had een gezin al.

G: Ja, die had twee dochters. En mijn oma is toen verhuisd naar de Vliet 4 en omdat er weinig ondersteuning was ook vanuit de familie van haar man is ze daar een groentewinkeltje in de voorkamer begonnen [eerst Prins Hendrik- (ook wel Frederik)straat 19, daarna Oude Herengracht 23, sinds 2-5-1922 Vliet 4]. En mijn moeder vertelde dat ze zo dankbaar waren dat ze van de Vliet af mochten, want het stonk daar enorm. Het was allemaal niet gerioleerd en al die grachten stonken enorm. Het Levendaal schijnt ook een ongelofelijke beerput geweest te zijn. Dus daar waren ze blij mee. En mijn oma is toen aan een man gekomen, die was al vroeg wees [Berend Jan Hazenberg, geb. Amsterdam 13-9-1896; getrouwd Leiden 19-4-1922; overl. Leiden januari 1974]. Zoals mijn oma dat heel plastisch zei: "Ach, hij had geen knoop aan zijn ziel". Met andere woorden: hij was zo arm als het maar kon.

I-1: Geen luis op zijn hoofd om aan te krabben, zeggen ze dan weleens.

G: Ja, precies. Dus de ene armoe haalde de andere armoe in huis. Daar heeft ze de rest van haar leven mee geleefd en twee dochters nog gekregen.

I-1: Dus ze zijn wel gelukkig geworden met elkaar, in zoverre je dat …

G: Ja, ja, nou, in ieder geval bij elkaar gebleven; laat ik het zo zeggen. Maar dat gold voor bijna iedereen in de familie, dat er werd gewoon niet gescheiden als dat aan de orde zou zijn.

I-1: Nee. Dat was je opa en die andere opa, wat had die voor werk?

G: Die was elektricien. Ze zijn later op een gegeven moment naar Warmond verhuisd, dat moet ik nog even uitzoeken, waar precies en toen is hij daar ook met dat werk aan de slag willen gaan. Maar ja, ze waren protestants in een redelijk katholieke gemeente, dus dat sloeg ook niet zo verschrikkelijk aan. En bovendien had mijn oma enorm heimwee. Dus elke dag met haar kleine kindertjes gingen ze naar Leiden op bezoek bij d'r zussen. Dus dat was zo de grootse bezigheid, geloof ik.

I-1: Met welk vervoer ging ze daar naar toe?

G: Lopend; dat is niet zo ver hoor. Als je het eenmaal gewend bent is het niet zo ver. De Trekvaart af en dan ben je eigenlijk al in het centrum.

I-1: Maar die opa was elektricien, welke opa was dan aardappelboer?

G: Dat was de Van Klinken [Johannes Lucas van Klinken, geb. 2-10-1897, aardappelhandel, woonde van 27-2-1917 tot 12-5-1919 te Oegstgeest, daarna Vrouwensteeg 8a, daarna Haarlemmerstraat 236; gehuwd met Sara Maria Tegelaar, geb. Leiden 13-9-1898, overl. Leiden 22-11-1976]. Die is in de voetsporen van zijn vader getreden [Marinus van Klinken, geb. 4-8-1866 te Nieuwerkerk bij Zierikzee]. Die is als Zeeuw naar Leiden gekomen. Oorspronkelijk om in dienst te gaan. Die heeft dus een vrouw ontmoet en daarom is die ook hier blijven plakken [Maria van der Kaay, geb. Leiden 7-8-1866]. En die is in de Bloemstraat [nr. 10], een zijstraat van de Lage Rijndijk, is hij al begonnen met die handel. Ook weer in de voorkamer, dus dat was een soort hobby. En hij schrijft, ik heb allerlei stukken van hem. Hij schrijft dan: “Vanwege de geringe kwantiteit geen noteringen”. Dus daar verkocht hij ook haast niks. Hij is in zijn vrijgezelle tijd wel even in Leiden gaan wonen en toen heeft hij in de zijstraat van de Langegracht heeft hij gewoond. En daar is die wel bekend met een

advertentie waarin hij uien verkoopt. En dat moest je tussen de middag komen halen. Hij was toen al eigenlijk een beetje bezig met die handel bezig. Is toen in de Bloemstraat daar verder mee gegaan en is toen later op de Lage Rijndijk 10 is hij met een echte winkel begonnen. En al gauw zat hij in het centrum.

I-1: Maar ik stel me zo voor, in je eigen huis in de voorkamer een aardappelhandel? Qua stof en zo.

G: Ja, maar het zal de moeite niet zijn geweest. Het zal wel een beetje lokale verkopen zijn geweest. Later is hij het wel professioneel gaan doen en daar kwam ook een grote winkel. En er werd ook wel aangeleverd door zijn familie uit Zeeland. En later is hij op de Aalmarkt [nr. 6] terechtgekomen. En mijn vader vertelt dat hij als een klein jongetje zich kan herinneren dat er een schuit uit Zeeland is gekomen. Dat werd vervoerd door een neef van mijn oma uit Zeeland met aardappelen van een andere neef uit Zeeland. En mijn vader kan zich nog herinneren dat er nog een tante in het hofje zat met zo'n kapje. Dat zijn dan de oorspronkelijke verhalen.

I-1: Ja, leuk. En je hebt me in het kennismakingsgesprek iets verteld over die aardappelhandel, die werd één keer per jaar flink schoongemaakt. Hoe zat dat ook alweer?

G: Die werd helemaal leeg gehaald en volledig schoongemaakt. Het was natuurlijk een stoffige boel. Er waren van die bakken, die waren ongeveer zeg maar buikhoog, waar de aardappelen in werden gestort. En daar zat een rooster in en onder dat rooster zat een grote la. Die kon je dan uittrekken waar dan het zand uit kwam en dat werd dan afgevoerd. Over het algemeen werd het gewoon gebruikt om de kattenbak mee te vullen. Dus dat was ook weer makkelijk. Waar dat zand allemaal naartoe gaat, dat weet ik niet. Maar die bakken werden uit elkaar gehaald en die werden aan een touw in de Oude Rijn gehangen om even te weken. Dan werden ze er uitgehaald en met borstels schoongemaakt en dan konden ze de volgende dag weer in een schone droge winkel. En de muren werden niet gewit, maar die werden gegeeld. Dan zag je het eventuele stof dat neersloeg op de muur dat zag je dan niet meer.

I-1: Wat slim!

G: Ja, dat zullen ze allemaal normaal wel hebben gedaan.

I-1: Maar dat heb jij uit verhalen gehoord of kan jij je dat ook als kind herinneren?

G: Ja, ik kan me wel herinneren dat die, ik heb die dingen zien hangen in de plomp om het zo maar even te zeggen. Mijn oma klopte de kleden ook over de Kippenbrugleuning. En dat mocht toen allang niet meer van de politie en mijn zus die hielp dan altijd, maar ze was als de dood dat er een politieagent kwam en dat ze een bekeuring kreeg. En dat ging nooit gebeuren.

I-1: En kwam jij ook weleens in die aardappelhandel, kijken of…

G: Ja, dat wel. Mijn zus deed graag de verkopen. Die liep ook weleens vanuit school; we hebben op de Aalmarktschool gezeten. Dat is ook allemaal heel dichtbij; wij woonden het dichtbij dan wie dan ook. Die ging dan even de andere kant op, want als mijn opa haar zag dan had hij altijd allerlei activiteiten te doen. Zoals naar de wc gaan en zo. En even boven te zitten, whatever. En dan moest Anja dat doen. Maar die meed dat weleens, hoewel ze het wel leuk vond en daarom weet ze ook ongelooflijk veel van aardappels af.

I-1: Jij niet?

G: Helemaal niets.

I-1: Je eet ze wel?

G: Jawel, maar ook niet zo heel erg veel.

I-1: Geen aversie tegen aardappels?

G: Nee, nee, ik ben er groot mee geworden. De aardappeljus, de bekende aardappeljus, lekker stampen.

I-1: Je speelde er ook?

G: Ja, er lagen grote hopen in de achterkamer. Later is mijn oma daar gaan wonen, mijn opa en oma gaan wonen, en hadden ze de opslag elders. Mijn neef Rinus en ik, Rinus was twee jaar ouder dan ik, misschien drie jaar, was het interessant om op die grote hoop, hopen, die misschien maar twee meter hoog waren.

I-1: Maar in je belevenis, haha.

G: Heel hoog. Maar daar hadden we ook een oude radio verstopt en daar deden we allemaal spannende dingen.

I-1: Leuk, dat zijn goede herinneringen.

G: En als hij, mijn opa, ging eten, dan zette hij een aantal kistjes schuin. Er was een dubbele deur. Eén deur ging dicht en er kwam een balk langs, waardoor je die deur niet aan de zijkant open kon krijgen. En er stonden half op straat twee kistjes en daarbovenop nog twee en dan kon je altijd zo nog de winkel in stappen. Dan kon ik zo naar boven; dan hoefde ik niet te bellen. Maar dat kon gewoon, dat je aardappelen eigenlijk onbeheerd op straat liet staan. Ja, misschien tegenwoordig ook, want zo duur zijn de aardappelen nou ook weer niet. Daar was gewoon alle vertrouwen in. Touwtje uit de deur.

I-1: Ja, andere tijden. Je gaf net ook aan over school. Aalmarktschool heb je gezeten. Heb je nog meer broers en zussen; ik hoorde je net over één zus iets zeggen.

G: Ik heb één zus, die is een aantal jaren ouder [Anja Rosita Maria, geb. juni 1947]. Het aardige is dat mijn moeder had drie zussen, waarvan twee van een andere vader. Mijn moeder had er twee, ene zus had er drie, een andere zus had er vier en de andere zus had er vijf. Dat liep lekker op. Doordat wij maar met twee mensen, kinderen, waren, hadden we het ruimer dan de rest van de familie. Ja, of je nou vier, vijf monden moet voeden. Als dat allemaal groot wordt, dan is dat natuurlijk wel beknibbelen. Dat was bij ons ruimer.

I-1: Hoe komt het dat het bij jullie ruimer was, weet je dat?

G: Nou, het feit was dat we in eerste instantie dat we met z'n vieren waren. En later, '57, '58 zal het zijn geweest, kreeg mijn vader ander werk. Hij werkte eerst bij [----] dat zat op de Marebrug nummer 37. Ik woon hier ook op 37, vandaar dat ik dat onthouden heb. Daar verhandelde hij als vertegenwoordiger zoetwaren.

I-1: Snoep, lekker snoep.

G: Snoep en chocolaatjes en allemaal van iets betere kwaliteit, zover ik begreep. Later ging hij bij Coveco werken, dat is waarschijnlijk een coöperatie [Centrale Organisatie van veeafzet- en vleesverwerkingscoöperaties, opgericht per 1-1-1965, te Arnhem]. Dat met name varkens, maar ook wel runderen slachtte en verhandelde. Een bekend merk van Coveco was hooi; oudere mensen kunnen zich dat ongetwijfeld herinneren, want dat was een wereldmerk in heel Nederland. Toen kreeg mijn vader een auto, beter salaris.

I-1: Maar toen hij bij die snoepfabriek, noem ik het even, zoetwarenfabriek werkte, toen had hij nog geen auto. Hoe deed hij dat?

G: Nee, geen fabriek, het was een groothandel.

I-1: Hoe deed hij dat dan? Ik neem aan niet lopend.

G: Ik weet niet of hij nou bij Provily dat op die manier deed of…

I-1: Hoe noem je nou die fabriek?

G: Nee, dat was Coveco.

I-1: Ja, en die zoetwaren, de groothandel?

G: Dat heet Provily [N.V. Groothandel C. Provily en Co., Lange Mare 104, failliet verklaard 22-12-1955]. Ja, ik heb dat boven nog wel ergens om even te controleren. Even denken, waarschijnlijk in die jaren veertig had hij op een drietal punten in de regio die hij moest doen. En dat was natuurlijk niet zo'n grote regio. Daar ging hij met een bus naar toe en daar stond een fiets. En met die fiets ging hij zijn klanten af en de volgende dag ging hij naar een ander punt waar ook weer een fiets stond. Daar ging hij dan met zijn fiets de mensen af. En later kreeg hij een motor; daar heb ik nog wel een foto van, dat in ieder geval mijn zus en mijn neef en een aantal kinderen op die motor zitten. Later heeft hij altijd Jawa's gereden. Het was wel aardig, want mijn vader was wel een koukleum. En als het nou naar weer werd, dan pakte hij zich ook altijd helemaal in met kranten en zo. Als je kranten overal onder doet, dan houdt dat de wind tegen. Een leren jas aan, een helm op en handschoenen. Ja, zo ging hij geld verdienen voor de familie.

I-1: Je zei net al: hij verdiende daar echt meer en een auto. Dus jullie waren best wel goed bemiddeld?

G: We waren de enigen in de familie die hele lange tijd een auto hebben gehad. Het was een Kever, tuurlijk, iedereen had een Kever.

I-1: Maar ja, iedereen? De omgeving, de buren en zo hadden die. Had iedereen?

G: Ik heb nog gekeken of ik een fotootje kon vinden. We staan op een gegeven moment als enige op de Apothekersdijk geparkeerd. En mijn vader wilde ook nog weleens een keer de auto voor de Aalmarkt zetten dat mijn opa en oma er nog een oogje op konden houden. Het was natuurlijk de trots van de familie, dat snap je wel.

I-1: Oh, maar er reden al veel meer auto's, hij was niet een van de weinigen?

G: Het was wel schaars allemaal. Het was de jaren vijftig hé? Ik kan het nog nazoeken hoeveel auto's er zijn, dat zijn er niet zo verschrikkelijk veel.

I-1: Nee, niet zoveel. En die vleeswarenfabriek, daar heeft hij lang gewerkt?

G: Ja, tot aan zijn pensionering.

I-1: En met plezier?

G: Nou kijk, op een gegeven moment is het zo dat hij zelf bestellingen opnam of zelf wel bij de klanten ging kijken wat ze nodig hadden. Want zoveel vertrouwen was er wel in hem. Dus hij hoefde eigenlijk met de mensen niet zoveel contact te hebben. In die zin had hij natuurlijk wel. Ja, dat waren toch om maar even terug te grijpen over mijn overgrootopa. De kwantiteiten waren toch wel

dusdanig gering in verhouding tot je wat je moet vervoeren. Dat was, er werd eigenlijk te weinig aan verdiend.

I-1: Tot zijn pensioen heeft jouw vader daar gewerkt en heeft hij daar ook de vruchten van geplukt? Ik kan me voorstellen dat hij misschien wat vlees kreeg.

G: Nou, laten we zeggen: we kregen een vleespakket. Daar zaten bijvoorbeeld verkeerd afgesneden stukken of karbonades of worst waar lucht in zat. Dus wat eigenlijk niet meer te verhandelen was. En dat was over het algemeen goed spul. Er zaten ook krabbetjes bij, dat is het mindere gedeelte van het varken en dat vond ik op zaterdag altijd heerlijk, want dat werd dan gebakken. Dat was ook het ritme van de dag op zaterdag, want we aten maar twee keer. Terwijl anders was het altijd ontbijt, lunch en avondeten. En op zaterdag en zondag was het altijd een beetje [---] Daar genoot ik altijd het meeste van, want ik was natuurlijk altijd wel een beetje hongerig. En we hebben weleens een keer karbonades gekregen die naar vis smaakten. Die varkens waren waarschijnlijk gewoon steeds gevoerd met vis en dat gaat toch in de smaak zitten. Dat is weggegooid, denk ik. Daar zaten ook, dat heette dan bekers, het lijkt inderdaad op een wat groter glas met rundvet, rundervet. En dat vond mijn moeder niet lekker om in te bakken en die heeft op een gegeven moment, we hebben die verzameld en in een doosje, daar konden er twaalf in en die brachten we dan naar het klooster. Dat was op de Oude Vest [nr. 45] waar K & O heeft gezeten. Zat vroeger nog een klooster [Karmelietessen]. Je kan het ook zien, want op een gegeven moment zie je als je naar boven kijkt, zie je een kapel, heet dat. Maar er staat ook nog een katholiek kruis op. Als ik boven zit kijk ik er ook altijd tegenaan.

I-1: Was dat een klooster voor meisjes specifiek?

G: Voor dames. Dat werd dan in heel veel dank aangenomen. Of ze het gebruikt hebben, dat weet ik niet, dat is nog maar de vraag.

I-1: School, we gaan even naar jouw school, want je hebt net even de Aalmarkt genoemd. Vertel eens wat over je schooltijd.

G: Ja, in ieder geval de kleuterschool, dat was er toen natuurlijk ook al, daar vond ik helemaal niks aan.

I-1: Waarom niet?

G: Daar vond ik helemaal niks aan. Nou, ik had er niks mee. Ik zat liever thuis te rommelen. En dat heeft mijn moeder uiteindelijk goedgevonden, dat ik niet meer naar school hoefde.

I-1: Maar wat houdt dat rommelen in?

G: Ja, een beetje spelen en een beetje leesachtige activiteit. Plaatjes kijken, weet ik het. Dat soort dingen, daar vermaakte ik mij uitstekend mee. Daar had ik ook geen andere kinderen voor nodig.

I-1: Nee, nee. Je was niet een moederskindje dat onder moeders rokken wilde blijven?

G: Nee, daar had ik niet zo’n last van. Ik vond het gewoon heerlijk thuis. En ik hou er nog steeds van om thuis te zijn. Daarna gingen we naar de lagere school en daar heb ik zeven jaar gezeten, want ik ben in de tweede blijven zitten. Ik moet zeggen: de sympathie die ik voor de leraressen of leraren had is nogal tweeledig. Ik had in de tweede klas tot twee keer aan toe een niet zo'n heel aardige lerares. Waarom die mensen nou niet aardig waren, dat weet ik het niet. Maar ik kan me nog heel goed herinneren dat ik in de tweede een meter had voor de fotografie. Dat had ik gekregen ergens en dat ding was niet goed meer. Dus ik mocht het hebben. Dat was leuk, dan kon je een rolluikje

opendoen en dan ging er een wijzertje heen en weer. Ja, als je zeven of acht bent is dat een geweldig bezit. Ja, daar zat ik mee natuurlijk in de bank; toen moest ik naar voren komen, met de vraag: "Moet je dat wegbrengen, moet dat gerepareerd worden?" Of een soortgelijke vragen. “Nee”, zei ik, “dat hoeft helemaal niet”. Toen moest ik het weggooien.

I-1: Ach!

G: Ja. Het aardige is, dat ik vorig jaar kwam ik nog een mede schoolleerling tegen en die vertelde mij: "Weet je wat ik zo vreselijk erg vond, dat je dat ding moest weggooien".

I-1: Dat wist die persoon nog?

G: Ja, dus die hele klas is daar helemaal van onder de indruk geweest. Ja, dus mijn vader heeft een briefje geschreven, maar de prullenbak was inmiddels al geleegd. Dus ik was dat ding kwijt. Maar dat soort dingen gebeurden er eigenlijk continue. Er was een of andere lerares in de vierde en die was zo kwaad dat ze op een gegeven moment een knal gaf op de tafel, maar daar stond de asbak. Goed, nou, dat deed pijn. Ja, dat was toch wel heel raar. Niet dat ik bang was op school, we werden ook nooit geslagen, maar soms kreeg je gewoon op je lazer zonder dat er iets aan de hand was. Ik vond dat het er erg raar ging.

I-1: Jouw zus, die is zes jaar ouder, die zat nog op die school toen jij erop kwam?

G: Ja, toen ik in de eerste zat, zat zij in de zesde.

I-1: Zij ging ervan af eigenlijk toen jij…

G: Ja, nou, het is wel zo, op gym moesten we iets doen en dan, ik kan me herinneren dat ik dat bij mijn zus in de zesde ging halen. Dat gebeurde wel. En het aardige was: er zat een jongen bij mij in de klas en zijn broer zat ook in de zesde, dat was wel heel frappant. Het was wel een hele gemengde school. We hadden zonen van artsen, mensen van het kamp, zaten allemaal bij ons op school.

I-1: Heel gemêleerd. Het was op de Aalmarkt ook, dus hier in het centrum. Kan je je nog iets herinneren van de winkels die er toen waren? En de boodschappen die je moeder deed of jij misschien?

G: Nou, de grap is namelijk, het is heel erg bepaald tot die Vrouwensteeg. Ik weet wel een paar winkels op de Haarlemmerstraat, daar zat onder andere Schreuder. Als je de Haarlemmerstraat rechtsaf in ging zat daar Schreuder en dat was een lampenwinkel [W. Schreuder, nr. 89]. Maar dat was niet zo moeilijk om te onthouden, want Schreuder was een zwager van mijn opa. Die was getrouwd met zijn zus. Daarnaast zat Jo …

I-1: Zei jij lappen of lampen?

G: Lampen, licht, snoeren en stekkers enzovoort. En daarnaast zat meen ik Jo van Eyken [nr. 87] en dat was een kledingzaak en aan de andere kant zat Jamin [nr. 85]. En die had aan de Vrouwensteegkant volgens mij iets van een raam wat open kon en daar verkochten ze ijs uit. Dat waren van die vierkante blokken met chocolade aan de bovenkant, dat er altijd gelijk af brak en van je ijsje af flikkerde. Schrijf dat maar anders op. En daar schuin tegenover zat Van der Zon, die zit er nog steeds.

I-1: De slagerij.

G: Dat is geloof ik de vierde generatie die daar de scepter zwaait. Hij is geloof ik in '49 daar begonnen, maar dat weet ik niet [nr. 78, al vanaf 1945]. Aan de andere kant van de Vrouwenkerk

Choorsteeg zat Van Groeningen, dat was een groentewinkel [nr. 74]. Iets daarnaast zat een lijstenzaak van Landzaat, maar dat weet ik ook niet helemaal zeker [Lijstenmakerij 'De Concurrent', nr. 72]. En daarnaast zat een poffertjesbakker [Het Hollands Gebakhuis van R.F. Brouwer, nr. 70]. Ik kan me herinneren dat hij op een gegeven moment ruzie had; toen zijn een paar keer zijn ramen ingegooid. Dat waren gigantische glazen ramen, die allemaal werden ingegooid. Ik kan me herinneren, er waren van die grote schalen met voorstellingen erop, die waren ook allemaal stuk. Dan ben ik wel een beetje klaar, alleen we hadden nog Lunenburg, een eindje verderop [nr. 65]. Dat was een kruidenier, waarbij je gewoon voor de toonbank zei: "Ik wil een pond suiker". En dan pakte hij dat voor je. En dat lijkt lang geleden, maar toen ik hier op kamers ging, dat is ondertussen alweer heel lang geleden, minder dan een halve eeuw, was ook nog zo'n zaakje in de Janvossensteeg waar ik ook mijn boodschappen deed. En die man noemde zichzelf altijd voor de grap de Burgemeester van de Janvossensteeg. Toen zaten er wel meer winkels.

I-1: Een fietsenwinkel.

G: Een fietsenwinkel heeft er heel lang gezeten, die is nog niet eens zo heel lang weg. Maar er zat nog een paardenslager, daar zit nu ook nog de slager in. En je had toen al volgens mij De Ruif, dat was een eettent [jeugdhotel De Ruif, Janvossensteeg 59, vanaf 1963].

1-2: Cor Snelders.

G: Juist.

1-2: Klopt, Cor Snelders.

G: Zijn vrouw leeft nog trouwens. Maar dat is van de latere herinneringen. Van de jeugdherinneringen weet ik dan alleen nog eigenlijk nog wel toen ik in de Vrouwensteeg zat. Het begon met Jamin, dan had je deuren naar een huis op de Haarlemmerstraat. Dan kwamen er twee ramen, die zitten nu er nog steeds, dat was het Café 't Centrum. En dan daarnaast waar mijn overgrootopa een aardappelzaak heeft gehad dat is later toen hij er wegging een kaashandel geweest. En die kaashandel kan ik me nog herinneren, die was van Van Looijen. En die werd altijd de Pruik genoemd, want die man droeg een pruik, werd beweerd. En later is er een snackbar gekomen en nu is het een kroeg [(eet)café De Pijpenla]. Maar dan daarnaast zat een blinde muur en daar tegenover zat Verbrugge [Henk van Brugge, Vrouwensteeg 7]. En Verbrugge die handelde in fietsen, maar had ook een fietsbewaking. Dus als die mensen allemaal naar de [bioscoop] Rex gingen, dan gaven ze allemaal hun fiets bij Verbrugge in bewaring en die zette dat allemaal tegen de blinde muur. Dat kon toen allemaal nog. Als ze dan terugkwamen, ontstond er een heksenketel om een uur of half negen zal het geweest zijn of negen uur, want dan kwamen al die mensen natuurlijk uit de Rex.

I-1: Want als jij als eerste je fiets had neergezet?

G: Ja, precies. Die man was hartstikke druk bezig om al die fietsen te verplaatsen en om half elf, elf uur het circus nog een keer. Maar daar sliep je gewoon allemaal rustig doorheen. Dat was niet zo erg een heel groot probleem. In ieder geval, naast Verbruggen zat Smit, die woonde daar. Dat was geen winkel geweest. Dat is dezelfde Smit die nu op de Lange Mare zit [nr. 9 en Lange Mare 98]. Ook trouwens de vierde generatie die het overgenomen heeft. Op de hoek van de Apothekersdijk zat een badkamerinrichtingwinkel, waarvan de naam die weet ik dan niet meer [W. Zwart Technisch Bureau, Apothekersdijk 37]. Dan had je om de hoek bij naast die winkel zat een woonhuis meen ik en daarnaast zat een leenbibliotheekje, waarvan ik ook de naam natuurlijk kwijt ben [Leesbibliotheek 'Record', nr. 35]. En daar ging ik altijd op zaterdag heen, dan kreeg je een kwartje mee, of zoiets, en

dan zocht ik altijd een strip uit. En die mocht ik dan mee naar huis nemen, dan kreeg je ‘n kaart met een stempel erop. In plaats van de grote bibliotheek. Die was er ook al, maar wij maakten altijd gebruik van dat kleine dingetje. Daarnaast zat een notaris en zijn zoon is pas overleden. Dat was een bekend wielrenner [W.F. Karstens, nr. 34, en zoon Gerben Karstens]. Even heel erg nadenken, kom ik straks wel op.

I-1: Maar je hebt nu heel veel winkels genoemd; kan jij je ook nog herinneren dat er mensen aan de deur kwamen?

G: Ja.

I-1: Ik noem maar wat: een melkboer.

G: Ja, melkboer, bakker.

I-1: Dat is ook wel wat jij je herinnert.

G: Borstels, maar niet zo vaak. Borstels en olie. We moesten ook weleens olie gaan halen in de Clarensteeg, daar zat nog zo'n morsig oliewinkeltje, waar heb ik geen idee van [mogelijk H.J. Devilee, nr. 33]. En dan kreeg ik zo'n vettig ding mee. Ja, met zo’n tuit; een beetje geroest was dat en zo. Waar dan die olie in gedaan werd. En de schillenboer; ik ging altijd het paard aaien, dat was een heel sullig beestje.

I-1: Maar het meeste bivakkeerde jij dus, wat ik uit je verhaal begrijp, hier in deze omgeving.

G: Nou, het aardige is overigens over die melkboer, die had nog van die grote gamellen staan met een kraan erop. En dan schonk hij die melk uit, een litertje of *whatever*, en als het dan zomer was dan zorgde mijn moeder gelijk dat het gekookt werd. Want je kon het niet bewaren; dat is allemaal heel erg ingewikkeld. Maar als we dan tegen lunchtijd, dan werd er bijvoorbeeld een half ons ham gehaald, want die kon je in de zomer niet bewaren. Dus alles moest op. We hadden buiten een kastje hangen met zo'n vliegendingetje ervoor, nou, daar werd dan wel wat bewaard, maar dat ging in de zomer natuurlijk helemaal niet. Het bedierf snel. En ik kan me herinneren dat toen mijn zus ging werken, die was toen een jaar of 17, dat zal rond '64 zijn geweest, heeft mijn moeder geld van haar geleend om een koelkastje te kopen. We hadden het best wel ruim, maar die dingen waren duur. Wasmachines waren duur. En ik zie nog zo mijn moeder vroeger op de binnenplaats op de maandagen wassen. De tobbe kan ik me niet herinneren. We hadden wel al een wasmachine, maar dat was een handding en daar zat een kleine kop in en die ging dan heel snel ronddraaien en dan ging dat water langzamerhand mee. En dat is veranderd later in een wasmachine met drie grote vinnen. Want die snelle ronddraaier, die sleet je kleding enorm snel. En ik kan me herinneren dat gevroren hing daar dan alles. Later wel een centrifuge, later de wringer. En dat was wel lachen, want als het gevroren had kon je gewoon die overhemden zo neerzetten. Dan moest je altijd uitkijken, want er kon weleens een stuk afbreken, zeg maar. Zoals ook, om het maar even te volmaken, als wij een verjaardag hadden dan kwamen er gewoon twee staven ijs en die, ik zie die mannen nog lopen, die hadden zo'n haak en dan droegen ze dingen naar boven. En mijn vader sloeg dat kapot in, jullie kennen het misschien wel, in de teil en daar gingen alle biertjes in. Kolenboer kwam ook aan de deur en dat werd vroeger nog op zolder gestort. Volgens mij moesten die mannen met een mud, 70 kilo, naar boven, denk ik, of als het een halve mud is, is het ook al veel. En dan legde mijn moeder allemaal kranten op de trap. Die mannen waren natuurlijk zwartig, dus dat werd allemaal naar boven gebracht en op zolder gestort. Later hadden we zo'n ding op de binnenplaats. Overigens aardig om te vertellen: mijn vader had op die binnenplaats had nog wat tegeltjes over, die heeft hij op een gegeven moment in de muur gemetseld en ik ben met mijn zus een lange tijd geleden eens een keer

op bezoek geweest, want het is nu een studentenhuis. Nou, die meiden vonden het vreselijk leuk en ze lieten alles zien.

I-1: Waar was dat dan?

G: Op de Aalmarkt, nee, Vrouwensteeg. En ze hadden op de binnenplaats ook een kamertje gemaakt. Al die tegeltjes zaten er nog!

I-1: Je meent het!

G: Dat vind ik nou leuk, dat had mijn vader erin gemetseld. Dat was wel heel erg grappig.

I-1: Nostalgie.

G: Dat was wat er over vroeger kwam zo'n beetje.

I-1: Leuk. En speelde jij buiten?

G: Trouwens nog even een opmerking over vervuiling. Als mijn moeder de was ging ophangen, dat werd elke week gedaan, deed ze elke week de waslijnen met een doekje. Daar kwam zwart af. Dat we dat we allemaal nog leven? Want iedereen stookte natuurlijk kolen; er was enorme vervuiling.

I-1: Goeie aanvulling. Speelde je buiten, kon je buiten spelen?

G: Ja, het was redelijk stil hoor. Kijk, de Haarlemmerstraat was druk, daar reden ook twee trams. En auto's twee kanten op. Ik vind het nou al druk, terwijl er niks meer rijdt. Maar als je dan, in bepaalde buurten kwam je niet. Achter de Haarlemmerstraat kwam je gewoon niet.

I-1: Waarom niet?

G: Nou, dat was een andere buurt, allemaal ander typen mensen dat daar woonden, denk ik.

I-1: Te min?

G: Nou, dat is het woord niet, maar daar kwam je gewoon niet. En ik speelde heel vaak met mijn neef, die is een jaar jonger en dan ging ik altijd naar de Hogewoerd. Daar ging ik als klein jongetje op de step al naartoe. En dan speelden we daar in de buurt en daar was het redelijk rustig. Dat was bij de Hogewoerd.

I-1: Woonden daar ook vriendjes van school?

G: Nee, ik heb niet zoveel met vriendjes gespeeld. Ik heb toch heel veel met mijn neef gespeeld. Dat waren die twee zussen die naast elkaar woonden en een nog oudere neef die, daar speelden we dan ook mee. Die hadden een huis met een achterhuis waar niemand kwam. Dat vond ik altijd ongelofelijk spannend. Dat zijn van die dingen…, als je de kraan opendeed, daar waren de leidingen niet meer goed, kwam er altijd bruin water. Dat vond ik altijd heel erg spannend om te zien. Overigens, mijn grootouders woonden op de Haarlemmerstraat en die hadden ook een achterhuis dat ze vroeger aan studenten verhuurden. maar dat stond ook leeg; dat vond ik ook zo intrigerend. Maar goed.

I-1: Maar als kind beleef je dat natuurlijke heel intens he?

G: Ja, ik ben later nog eens een keer in dat huis terug geweest, toen ze aan het verbouwen waren, hoe kregen ze die mensen er allemaal in met een verjaardag? Ze zaten echt bovenop elkaar. Er stonden nog allerlei meubelen in, zo klein.

I-1: Je wist niet beter he?

G: Nee, en het paste toch. We keken daar altijd naar de taptoe. Nee, de taptoe keken we altijd op de Aalmarkt. Dat huis was wat groter. Het aardige is dat dat pand nu is van Diogenes. Daar ben ik negen jaar bestuurslid in geweest. Dus ik ben nog een beetje huisbaas van het huis van mijn grootouders geweest. Dat is toch wel weer grappig. Maar dat was wel een groter huis, maar ook dat huis is niet echt, niet heel erg groot. Maar voor in het begin was dat een flink huis.

I-1: Je zegt: we keken daar naar de taptoe, dat was de avond voor drie oktober.

G: Dan kwamen gewoon alle sportclubs voorbij, met vlaggen.

I-1: Zat jij ook op een sportclub of vereniging?

G: Nee, daar hield ik ook niet van. Ik heb eens een keer, omdat een nichtje van mij dat gevraagd had, die deed aan korfbal. Toen had ik in de mogelijkst eerste keer een dikke vinger, omdat ik een bal verkeerd ving. Toen was ik er wel weer klaar mee. Nee, sportief zijn we niet uit de Vrouwensteeg. Nee, en mijn zus ook niet.

I-1: Proef ik een beetje dat je een Einzelgänger was, bent?

G: Ja, ik denk het wel. Ik heb wel een vrij grote vriendenkring, kennissenkring, die heb ik nog steeds gehad. Maar niet plakkerig.

I-1: Je kan jezelf heel goed vermaken. Hoe heb je drie oktober als kind vroeger beleefd?

G: Vond ik ook niks aan. Ik kom nu waarschijnlijk erg saai over.

I-1: Ben je zo'n saaie Piet?

G: (veel gelach) Ik vond er helemaal geen fluit aan. Ik weet wel, toen ik 16, 17 was gingen we naar Amsterdam, nou ja, waarom ik dat deed, weet ik niet. Nog steeds heb ik het gevoel: ja, voor een heleboel mensen is het leuk, het moet maar, maar voor mij zou dat niet hoeven.

I-1: Nee, dat kan.

G: Mijn vader was daar wel heel fanatiek in. Die vond het geweldig en die was ook lid van de 3 Octobervereeniging. En ik meen me te herinneren dat 's ochtends tot een bepaald uur mochten alleen mensen van de 3 Octobervereeniging daar naar binnen en anderen niet. Dat vond ik altijd heel erg spannend. Want wij wel en anderen niet. Dat was grappig. Dat kan ik me nog wel herinneren, dat was op het Schuttersveld. Dat was toen echt nog een veld. Een echte Leidenaar zegt ook altijd: "Ik ga naar het veld". Terwijl er allang geen veld meer is.

I-1: Maar je ging vroeger wel naar het vuurwerk kijken; vond je dat wel interessant?

G: Ik durf het bijna niet te zeggen!

I-1: (hoop gelach) Nou, we zitten in jouw huis Hans, je mag alles zeggen.

G: Ik vond er geen fluit aan. Nee niks, het interesseerde mij allemaal niks.

I-1: Waar gingen je interesses toen dan wel naar uit?

G: Nou, dat ligt eraan hoe oud ik was. (lacht uitbundig)

I-1: Nou, laten we het nog even bij de jeugd. Dan komen we straks bij de oudere.

G: De jongere jeugd.

I-1: Maar je had geen vriendjes, want je speelde veel met je neef.

G: Ja, mijn neef. Ik had wel wat vriendjes, ik bedoel: daar kwam ik ook over de vloer. Ik heb 'Ja zuster, nee zuster' heb ik bij Wielinga bekeken. Ik weet niet precies, wat nu tegenwoordig een restaurant is.

I-1: Ja, de dansschool Wielinga [Nieuwe Rijn 28].

G: De dansschool, twee ramen en daar stond de tv. Daar keek ik altijd 'Ja zuster, nee zuster'. Ik had wel vriendjes waar ik mee om ging. Maar niet zo heel veel. Ik denk toch dat m'n neef…

I-1: Er kwamen geen kinderen, vriendjes of vriendinnetje thuis bij jou?

G: Ja, ook wel, maar ook niet heel veel. Toen ik later, op de lagere school, hadden we een vriendenkring en dan gingen we allemaal bij elkaar theedrinken. Dat was dan wel aan de orde. Dan was het gewoon ook wat socialer. Je interesse gaat dan natuurlijk meer uit naar leeftijdsgenoten. Dat is dan toch als je wat jonger bent wat minder. Je identiteit ontwikkel je toch door met oudere of leeftijdsgenoten als je wat ouder bent. Denk ik.

I-1: De lagere school, zeven klassen. Wat ben je erna gaan doen?

G: Nou, er werd een soort test afgenomen, daar heb ik pas nog met iemand een discussie over gehad, want dat was volgens hem niet. Maar ik kan me herinneren dat het een soort test was waarin ik een vraag had gemist, die ik ook zo belachelijk vond. Want er werd een vraag gesteld: "Wat is een herenbaan?" Nou, daar had ik nog nooit van gehoord.

I-1: Een herenbaan?

G: Ja, ja. Nou, dat blijkt dus gewoon een Romeinse weg te zijn. [Heerbaan, Heirbaan] En om redenen van dat soort invullingen werd mij de mulo aangeraden. Mijn ouders hadden een mulo gevonden aan de Van der Brandelerkade. Het was een moderne school, was ook een modern gebouwde school. De eerste dag dat ik daar naartoe moest, regende het. Ik was de dag ervoor, ik ben ook altijd de weg kwijt. Ik moet me nu goed concentreren, anders gaat het niet goed. In ieder geval, het regende hard, ik moest er naartoe en kon het weer niet vinden. Ja, de hele aula stond al vol met allemaal nieuwe leerlingen. En daar kwam ik helemaal verzopen binnen. Nou, goed, ik zat in klas 1b.

I-1: Alle aandacht.

G: Nou, dat was nogal een donderse klas en daar kon ik toch niet zo heel erg goed met meekomen. Ik vond de sfeer niet leuk en die klas is ook later uit elkaar gehaald, want er was steeds allemaal gelazer in die klas. En toen ben ik …

I-1: Maar hoezo gelazer in die klas, wat moet ik me daarbij voorstellen?

G: Ja, leraren die werden gepest, dat soort gedonder. Ik werd er gepest enne, ja, dat was, ja …

I-1: Maar heb je dat ook als kind ervaren dat je ook gepest werd of deed jij mee met pesten?

G: Nee, nee, pesten heb ik nooit gedaan; ook dat vond ik niks. Ik vond de sfeer gewoon, ik voelde me nooit happy daar. Na de tweede, toen ging het allemaal een stuk beter. Want daar kreeg ik allemaal lui in de klas die ik vreselijk kon hebben en daar veel lol mee had. En daar ontstaat dan inderdaad meer vriendschap mee, waar je dan ook meer dingen mee gaat doen.

I-1: Maar hoe waren je prestaties?

G: De eerste was, ze hebben me per ongeluk over laten gaan, toen kon ik eigenlijk niet meegaan. Ik weet nog dat het hoofd der school die had op een gegeven moment gezegd: "Ja, we hebben eigenlijk een vergissing gemaakt, maar goed, je gaat maar naar de tweede". Ja, toen haalde ik het in de tweede niet en ben in de tweede blijven zitten. Twee keer op de lagere school en twee keer op de mulo. En toen kreeg ik een hele leuke klas. Daar heb ik een gouden tijd gehad en daarna ben ik naar de havo gegaan en dat was een nog gouden tijd. Dat was helaas maar twee jaar. En daar had ik ook een vrij grote vriendenkring.

I-1: Maar waar zat die school dan, die havo?

G: De havo zat op het Rembrandt, wat tegenwoordig, ik weet niet meer welke school het is, die er nu in zit [Bonaventura-college, Burggravenlaan].

1-2: Het Dudokgebouw.

G: Ja. Het aardige is, ik heb een klassenfoto waar we allemaal op staan en een vriendin van mij, haar zoon die zat ook op die school en die heeft precies dezelfde klassenfoto.

I-1: Je meent het.

G: Ja, die hangt bij die trap daar, heel grappig. En toen wilde ik eigenlijk doorstromen naar het vwo en dat kon niet, want ik had geen wiskunde. Toen zei ik ook tegen het hoofd van de school: "Ik dacht, allemaal was lekker doorstromen, die Mammoet". Nee, dat kon toen niet, ik moest klaarblijkelijk wiskunde hebben. Toen ben ik naar de avondschool gegaan en heb ik overdag gewerkt.

I-1: Hans, we waren net bij het vwo, dat laat ik heel even rusten, want ik kan me herinneren dat we het net over het verenigingsleven hebben gehad en jij zei: "Daar hou ik helemaal niet van". Maar ik kan mij bijna niet voorstellen dat jij helemaal niets hebt gedaan aan het verenigingsleven. Je had niet veel vrienden, maar wat spookte je uit dan?

G: Nou ja, kijk, op een gegeven moment kom je op de mulo en dan ontwikkelt zich wel die vriendenband, omdat je dan een stijl, je identiteit natuurlijk op een of andere manier zoekt. Dus je gaat met mensen om, om te levelen, kijken wat zij aan het doen zijn. Ik kan me goed voorstellen, op een gegeven moment bedoel ik, dat een van die jongens die bij hun in de straat, ik weet niet meer waar het is. Die ging ’s avonds altijd om een uur of vier ging die met andere mensen ergens staan. Nou, ik ook een keer mee, hangen. Nou, dat vond ik het toch niet.

I-1: Dus je was een soort hangjongere?

G: Ja, maar dat ben ik één keer geweest, maar ook dat vond ik weer niks. Maar goed, normaal ga je je ontwikkelen, wat je dan wel allemaal leuk vindt. Dus je probeert allerlei dingen uit, ook allerlei verschillende mensen, verschillende leeftijdsgroepen. En zo kom je tot, laat ik zeggen, tot eigenlijk een kern van vriendenkring, die ik al heel lang nu ondertussen heb. Het is niet zo dat ik altijd heel eenzaam uit het raam heb zitten staren. Integendeel, ik had best wel wat vriendjes en vriendinnetjes, maar niet zo, wat ik al eerder zei, niet zo plakkerig. Dat hadden we niet, nee.

I-1: Maar je had wel interesse ook in vriendinnetjes?

G: Ja, dat had ik wel ja. Ja, dat komt vanzelf natuurlijk op een gegeven moment. Ik kan me herinneren, ik had een feestje. Nou, er was een meisje op school, op de mulo, die ik erg aardig vond. Die heb ik meegevraagd en daar ben ik denk ik bijna wel drie jaar mee om gegaan.

I-1: Oh, hoe oud was je toen?

G: Zestien.

I-1: Zo, toen was je er jong bij wel.

G: Ja, ja.

I-1: En dat was echt, ja, ik noem het even verkering, ik weet niet hoe je dat toentertijd noemde.

G: Ja, dat heette toen wel zo.

I-1: Lopen met een meisje of hoe zei je dat vroeger? Verkering had je wel.

G: Verkering? Wij noemden dat geloof ik ook al niet eens zo. We gingen met elkaar om. We hadden wel heel veel feestjes en zo. Als stel ben je natuurlijk al vrij snel populair. Ja, we werden ook echt overal uitgenodigd.

I-1: Waren jullie dan ook zo'n leuk stel dan?

G: Ja, ik geloof wel dat we aardig overkwamen.

I-1: Wat voor soort feestjes waren dat; wat moet ik me daarbij voorstellen?

G: Gewoon zitten en praten en muziek.

I-1: Ook muziek. Heb jij zelf ook muziek gemaakt vroeger?

G: Nou, ik kocht toen op mijn vijftiende geloof ik een Ekogitaar en die kostte 206 gulden. Dat was een ongelofelijke klauw geld. Ik heb hem nog. En een beetje mezelf gitaar leren spelen en op de havo was een vriend van mij en die had ook zo'n gitaar en nou, wij tweeën spelen. Dat konden we eigenlijk ook niet erg goed. En toen hebben we er een derde bij gekregen. Toen waren we met z'n drieën, met drie gitaren. We gingen zelf nummers schrijven en zo. Ik heb een bandje en die laat ik wel een keer digitaliseren. Dat laat ik aan niemand horen. (hoop gelach)

I-1: Waarom laat je het dan digitaliseren?

G: Voor mezelf. Ik moest altijd de nummers van Neil Young zingen, want ik kon niet zingen. We hebben zelfs twee keer een optreden gehad en dat was bijzonder grappig.

I-1: Waar was dat optreden?

G: Dat optreden was op een schoolfeest, volgens mij in het Agnes. Maar toen waren er wel miljoenen schreeuwende kinderen, die helemaal niet naar het podium keken. Waar wij met z'n drieën optraden en waar wij alle drie uit elkaar vielen van de zenuwen natuurlijk. En later had een zusje van één van die jongens, Arthur, die woonde in het oosten des lands. Dat is ook nog zo'n komisch verhaal en die was wel een beetje hippie; we konden daar dus optreden. Met de auto van mijn vader met vijf man ernaar toe. We hebben daar ook nog gelogeerd in een gymzaal; dat kon daar blijkbaar. Gewoon op gymmatten liggen slapen. Ja, en die jongen zijn moeder was hertrouwd met een dominee en die zag iedere keer allemaal van die langharige jongens in- en uit gaan. Op een gegeven moment kwam er een piano voorbij; die man vond het allemaal maar niks. Maar daar hebben we een optreden gehad. Dat was wel aardig, maar niet kwalitatief. Maar ik speel nog steeds, maar dan voor mezelf, boven.

I-1: Als niemand je hoort.

G: Maar als ik dat weleens opneem, dan denk ik: nou, nou, dat kan wel.

I-1: Het is al beter geworden in de loop der jaren.

G: Ik heb er ongeveer 60 jaar op geoefend, maar maak je er maar geen illusie daarover. Ik heb zelfs nog een affiche waar wij op staan.

I-1: Oh, wat leuk!

G: We hebben zelfs nog een voorprogramma. Dat is allemaal heel komisch.

I-1: En dat meisje waar je verkering mee hebt gehad, drie jaar lang, dat is best wel een aardig tijdje. Ik zei: Wat deden jullie, gingen jullie naar feestjes. Dansen?

G: Ja, dat deden we ook.

I-1: Heb je op dansles gezeten?

G: Nee, op dansles niet.

I-1: Maar je kan wel dansen?

G: Nee, niet, geen stijldansen. Nee, nee.

I-1: Dans je nog weleens of niet?

G: Nee, ook niet. Het is ook niet mijn grootste hobby, zeg maar. Maar goed, je ging dan wel dansen, maar dat was dan een beetje vrij bewegen. Met haar ging ik met name naar de Levendaal. Tegenwoordig zit er een begrafenisondernemer in. En dat was van de kerk [wijkgebouw Levendaal, nr. 103, vanaf 2005 Janson en Bolland]. Een lange grote ruimte en daarnaast een soort barretje. En ik weet wel, als je zestien was mocht je alcohol drinken en als je jonger was dan kreeg je dat niet. Dat ontaardde in een podium met voornamelijk voor de band The Dream. Volgens mij kwamen die jongens deels van Q 65 en dat was een ruige band. En die hebben zelfs nog een hit gehad in de Top-40. Maar die speelden zo verschrikkelijk hard dat het hofje erachter er wel voor gezorgd heeft dat The Dream, na ongeveer acht keer optreden, zij kwamen geloof ik wel elke week, want we waren hartstikke enthousiast. Die mochten niet meer optreden daar. Maar was ik wat jonger, dan had je de theezolder van de pastorie van de Lutherse kerk op de Hooglandse Kerkgracht. Daar kon je thee krijgen en daar zat je dan een deel van de middag een beetje te praten met elkaar. Dat soort vermaak was er allemaal wel. En dan ben je al wat ouder, dan was het wat creatief. Later het LVC, waar we Earth Wind and Fire gezien hebben. Golden Earring, dat soort bands. Ook waren er optredens in de Stadsgehoorzaal. Ik kan me ook nog herinneren, dat was in het oude postkantoor, dat werd afgebroken.

1-2: In de Breestraat.

G: In de Breestraat en daar hebben ze, toen was ik geloof ik dertien, veertien, Step Inn. Daar kon je de hele dag; er was ook een bandje die speelde. Je kon tekenen, allerlei leuke dingen doen. Ik kan me herinneren, dat soort vermaak was er allemaal wel.

I-1: Want het Volkshuis op de Apothekersdijk, heb je daar als kind ook …

G: Nee, dat was toch denk ik meer gericht op een andere bevolkingsgroep en niet op de jongeren. Er waren ook cursussen en dergelijke. Mijn oma ging er regelmatig naar toe.

I-1: Zomerfeesten en zo, heb ik ook weleens gehoord. Dat ze dat speciaal organiseerden voor jeugd en kinderen, maar daar ben jij niet geweest.

G: Nee. nee.

I-1: Na drie jaar verkering ging het uit. Heb jij het uitgemaakt?

G: Nee, zij wou wat anders, denk ik. Maar goed, dat is haar verhaal.

I-1: Ben je daarna nog iets leuks tegengekomen. Ben je überhaupt getrouwd geweest?

G: Nee, nooit getrouwd geweest. Nee, dat wilde ik ook niet.

I-1: Daar had je geen interesse in. Te vast of …

G: Nee, ik had geen interesse in een gezinssituatie. Nee, nee, en het is er ook op die manier ook niet van gekomen. Ik had wel twee jaren wel vriendinnetjes en zo, maar er was niet sprake van iets in die richting. Nee, dat is ook nooit ter sprake gekomen.

I-1: Heel bewust.

G: Nou, het is gewoon zo op mijn pad gekomen. Ik zat er ook niet op te wachten. Misschien heb ik het op die manier afgedwongen.

I-1: Kan.

1-2: Bewust afgedwongen.

I-1: Verenigingsleven. Er staat mij bij dat jouw vader jou een keer een riem heeft gegeven en die wilde dat jij naar de padvinderij ging.

G: Ja, dat was precies in de periode, vier, vijf jaar, dat ik gewoon liever thuis zat. Ik had er niet zoveel behoefte aan. Die arme man die dacht mij iets leuks te geven. Die zal ook wel gedacht hebben: wat heb ik nou weer op de wereld gezet? Ik zat de hele dag maar. Het grote beeld dat er voor mij is, thuis, dat ik aan tafel zat met zo'n stapel Donald Duck's en een sinaasappel. En daar de gelezen Donalds Duck's. En dat ging gewoon zo het hele jaar door. We hadden gelukkig twaalf jaargangen, dus ik kon er mee door. Ja, dat is het beeld zo'n beetje. Ik ben overigens nog steeds een fan van strips.

I-1: Heb je er zelf ook veel?

G: Ja, ik heb oud materiaal; een leuke collectie.

I-1: Nog even naar het Leidse terug. Heb jij voor jezelf nu nog dingen waarvan je zegt: die herinner ik me van vroeger, die vond ik zo prachtig mooi. En dat is allemaal weg, of juist andersom en fijn dat dat weer teruggekomen is. Jij bent echt een Leidse glibber, zoals we dat noemen.

G: Nou, het enige wat ik niet een probleem vond is het weggaan van het zwembad op de Haarlemmerstraat.

I-1: Oh, heb jij daar op zwemles gezeten?

G: Ja, ik heb daar op zwemles gezeten.

1-2: Het Overdekte he?

G: Ja, het Overdekte; heel goed.

I-1: Ging je daar vanuit school naartoe?

G: Ja, ik denk, dat is weg, Nou ja, soit.

I-1: Zwemmen kon je ook niet zo bekoren?

G: Ook niet, ik ben geen sportman, dat vind ik ook niet zo. Ja, eigenlijk, wat is er weg. Daar moet ik heel goed over nadenken. Andere dingen gaan op een gegeven ook weer. Ik kwam ook vele jaren in de Koets-O-Theek en Pardoeza en Scarabee. Dat is ook allemaal weg, dat is allemaal anders geworden. Het is ook een hele andere wereld. Jij zit ondertussen ook in een heel andere wereld. Ik mis daar niks in. Het enige wat ik jammer vond, maar dit terzijde, dat De Burcht op een gegeven moment in andere handen overging. Want daar kon je nog wel lekker met allerlei mensen zitten.

1-2: Van Jan van Stoep naar Ton Holswilder?

G: Ja, precies; heel goed.

I-1: Ik heb begrepen, jij woont hier al heel lang in dit huis he?

G: Nou, ik heb tien jaar in Warmond gewoond met een relatie; toen heb ik in het boothuis gewoond.

I-1: Toen ben je weer teruggekomen hier naartoe, in dit huis?

G: Eerst nog even een half jaar in Sassenheim gewoond, want ik moest eigenlijk daar weg en toen heb ik daar maar een huis gehuurd en uiteindelijk kon ik weer hier naar terug.

I-1: Weer naar terug. Want je hebt hier ooit hier wel gewoond.

G: Ja, ik heb ook in die relatie had, die ook in Warmond woonde, heb ik deels ook hier gewoond. Woonde ik boven. Ik heb op een gegeven moment de tussenverdieping aan mijn jongste zwager verhuurd, want die zocht woonruimte. Dan woonde ik gewoon een paar dagen boven en voor de rest ging ik dan weer naar Warmond. Op een gegeven moment ben ik vast in Warmond gaan wonen.

I-1: Maar dit was al jouw eigendom.

G: Mijn ouders leefden nog; we hebben het geërfd. Mijn zus en ik hebben het geërfd. Dus het is van mij.

I-1: Dus jouw ouders hebben dit lang geleden gekocht.

G: Ja, wanneer zal dat geweest zijn. In '74, '75. Voor 12.300 gulden gekocht, geloof ik. Maar het was wel een puinhoop hoor. Er is heel veel in gebeurd. Je zou het nu niet zeggen, maar haha.

I-1: Dat zijn jouw woorden he. Er hangt wel een bordje aan de deur: monumentpand, ja toch?

G: Ja, Gemeentelijk monument.

1-2: Nou, terecht.

G: Nee, om nou te zeggen nostalgie naar de oude tijd, nee.

I-1: De grachten die gedempt zijn en nu weer open moeten, heb jij daar wat mee?

G: Nou ja, als de Lange Mare open moet, nou dan vooruit dan maar. Dat is gewoon bijna niet te doen, heb ik begrepen. Dat kost zo'n ongelooflijk bedrag. Ik weet niet, misschien is er wel in bepaalde wijken te veel gesloopt. Ik ben wel geïnteresseerd in architectuur en ik denk dat er wel te veel weggehaald is. Spraakmakende gebouwen. Nou dreigt ook weer dat Stadsbouwhuis afgebroken

te worden. De Historische Vereniging is daar ook fanatiek mee bezig. Ik heb in een commissie gezeten bij Jos.

1-2: Jos Hogerhuis [Hooghuis; commissie Monumentale kunst Wederopbouwperiode].

G: Ja, Stationsplein 107, het oude belastingkantoor. Dat is natuurlijk ook bloedzonde dat dat apparaat gesloopt wordt. Dat is gewoon toch een mooi gebouw. En ik heb ook nog in een commissie gezeten bij Arie.

1-2: Arie de Jong. [commissie Niet-beschermd Erfgoed]

G: En dan zie je ook weer ongelooflijk veel gebouwen die worden dan aangepast, mooier gemaakt, geïsoleerd. Het stedelijk karakter van zo'n gebouw is dan weg. Terwijl ik heb het eigenlijk nog zien bouwen. Mijn vader ging regelmatig met mij daar kijken wat ze daar allemaal aan het bouwen waren. En het hele karakter van die wijk is natuurlijk weg. En dat vind ik voor de architectuur is dat jammer. Tuurlijk, een stad is een organisch geheel, maar je zou toch ook wel iets intact moeten laten. En dat gebeurt gewoon vaak niet. Het is te makkelijk, het is niet mooi.

1-2: Respectvol ermee omgaan.

G: Ja, met name de jaren '60, '70. Nou, latere '70 niet zo. Laten we zeggen maar '50, '60, begin '70, daar wordt ongelofelijk zomaar de sloper ingegooid.